

Quicksan en Voortoets

Hatfieldpark – Pontes Pieter Zeeman / Campus Cultura

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-iridis.nl
W www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 B01
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: E. (Ewoud) van der Ploeg
Veldonderzoek: E. (Ewoud) van der Ploeg
Foto's: E. (Ewoud) van der Ploeg

Foto voorblad: Pieter Zeemancollege

Projectnummer: 2017-103
Wijze van citeren: Van der Ploeg, E. 2017. Quicksan en Voor-
toets Hatfieldpark - Pontes Pieter Zeeman /
Campus Cultura. Ecologisch Adviesbureau Vi-
ridis, Culemborg, PRNR-2017-103.

In opdracht van: Gemeente Schouwen-Duiveland
Contactpersoon: T. van Aalst

Status: Definitief, 2-10-2017
Ondertekening: S. (Susan) Zwerver
Paraaf: SZ

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2017, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoekskwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

E. (Ewoud) van der Ploeg

Quickscan en Voortoets

Hatfieldpark – Pontes Pieter Zeeman/ Campus Cultura

In opdracht van: Gemeente Schouwen-Duiveland

Inhoud

Samenvatting	1	5.1.1 Vaatplanten	12
		5.1.2 Grondgebonden zoogdieren	12
1 Inleiding	2	5.1.3 Vleermuizen	12
1.1 Aanleiding en context	2	5.1.4 Vogels	14
1.2 Onderzoeksvragen	2	5.2 Amfibieën	14
1.3 Leeswijzer	2	5.2.1 Vissen	14
		5.2.2 Overige soortgroepen	14
2 Plangebied en werkzaamheden	3	5.3 Conclusies Quicksan soortbescherming	15
2.1 Beschrijving van het plangebied	3	5.4 Mitigerende maatregelen	15
2.2 Beschrijving van de werkzaamheden	3	5.5 Conclusie Quicksan soortbescherming	16
3 Wettelijk kader	6	6 Voortoets gebiedsbescherming	17
3.1 Wettelijk kader	6	6.1 Instandhoudingsdoelstellingen	17
3.2 Wet natuurbescherming	6	6.2 Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden	17
3.3 Natura 2000-gebieden	6	6.3 Beschrijving Natura 2000-gebied	18
3.4 Soortbescherming	7	6.4 Aangewezen habitattypen en -soorten	19
3.5 Zorgplicht	8	6.5 Effectbeoordeling	19
3.6 Vogellijst	8	6.5.1 Habitattypen	19
3.7 Ontheffing, vergunning of vrijstelling	9	6.5.2 Habitatsoorten	20
4 Onderzoeksmethode	10	6.6 Conclusie Voortoets gebiedsbescherming	20
4.1 Literatuuronderzoek	10	7 Bronnen	21
4.2 Veldonderzoek	10	7.1 Literatuur	21
4.3 Voortoets Natura 2000-gebied Oosterschelde	10	7.2 Websites	21
4.4 Analyse	10		
5 Quicksan soortbescherming	12	Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen	22
5.1 Resultaten en effectbeoordeling	12		

Samenvatting

Gemeente Schouwen-Duiveland is voornemens om het Hatfieldpark – Pontes Pieter Zeeman / Campus Cultura te herontwikkelen tot een nieuw multifunctioneel gebouw, met de focus op onderwijsvoorzieningen. Hiertoe wordt er eerst nieuwe bebouwing gerealiseerd, waarna de oude bebouwing wordt gesloopt. Deze ruimtelijke ingreep heeft mogelijk negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Ook ligt het plangebied in de nabijheid (<700m) van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. In dit kader is er op 25 augustus een Quickscan soortbescherming en een Voortoets uitgevoerd.

Quickscan Soortbescherming

In de huidige bebouwing zijn op diverse locaties uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen, bij de sloop van de bebouwing zullen deze mogelijke verblijfplaatsen verloren gaan. Nader onderzoek moet meer duidelijkheid verschaffen over de exacte locaties van de verblijfplaatsen, welke soorten van deze verblijfplaatsen gebruik maken en hoeveel individuen aanwezig zijn. Deze gegevens worden gebruikt om passende mitigerende maatregelen op te stellen en vervolgens, indien nodig, een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Naast de vleermuizen kunnen er mogelijk negatieve effecten op algemene broedvogels optreden. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden, kunnen negatieve effecten echter uitgesloten worden. Er zijn geen negatieve effecten op andere soortgroepen te verwachten.

Onderstaand in Tabel 1 en 2 wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn en in welke periode deze uitgevoerd dienen te worden.

Tabel 1 | Samenvatting effecten en vervolgstappen per aangetroffen of verwachte soortgroep

Soortgroep	Effecten?	Vervolgstappen?
Vleermuizen	ja	Aanvullend onderzoek
Algemene broedvogels	mogelijk	Werken buiten broedseizoen

Tabel 2 | Onderzoeksperiodes

Type	Minimaal aantal onderzoeken	Onderzoeksperiode	Tussenperiode	mei	jun	jul	aug	sep
Vleermuis – Zomer	2 bezoeken	15 mei t/m 15 juli	(10) 30					
Vleermuis – na-jaar	2 bezoeken	15 augustus t/m 1 okt	(10) 30					

Voortoets

De voortoets heeft uitgewezen dat er geen (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van zowel de habitattypen als soorten op zullen treden. Het is niet noodzakelijk om een 'verslechterings- en verstoringstoets' of een 'passende beoordeling' op te stellen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Gemeente Schouwen-Duiveland is voornemens om het Hatfieldpark – Pontes Pieter Zeeman / Campus Cultura te herontwikkelen. Er wordt een nieuw multifunctioneel gebouw gerealiseerd dat huisvesting biedt aan een aantal scholen en diverse andere maatschappelijke voorzieningen. Ruimtelijke ingrepen kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Wanneer ingrepen plaatsvinden in of nabij een door de Wet Natuurbescherming wettelijk beschermd Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen habitattypen en habitatsoorten in het geding komen.

In dit kader heeft de gemeente Schouwen-Duiveland aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan soortbescherming). Daarnaast is vanwege de ligging van het plangebied nabij Natura 2000-gebied een Voortoets noodzakelijk (Quickscan gebiedsbescherming).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Soortbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

De Voortoets geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er (negatieve) effecten op plaatselijk aangewezen habitatsoorten en -typen te verwachten?
- Ondervinden de aangewezen instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden 'Kop van Schouwen' en 'Voordelta' negatieve effecten van de ontwikkelingen?
- Is het noodzakelijk een Passende beoordeling op te stellen voor het project?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In de rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de wettelijke kaders (soortbescherming en gebiedsbescherming) weergegeven. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in respectievelijk hoofdstuk 5 en 6 de onderzoeksresultaten van de Quickscan soortbescherming en de Voortoets gepresenteerd. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wnb beschermde soorten in de Zeeland

2 Plangebied en werkzaamheden

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het noordwesten van Zierikzee, ingesloten tussen de Grevelingenstraat, Haringvlietstraat en de Laan van Sint Hilaire. Het terrein is deels bebouwd en bestaat voor het overige deel uit graslanden en een parkeerplaats.

De graslanden zijn zeer monotoon van aard en zijn in gebruik als gazon of als sportveld. Binnen de graslanden zijn enkele algemene kruiden tot ontwikkeling gekomen, zoals paardenbloem, madeliefje en grote weegbree. De diversiteit in de vegetatie is echter zeer beperkt. De slootoever aan de uiterste westzijde van het plangebied is iets rijker begroeid, met onder andere zeeaster. De watergang zelf bevat een beperkte hoeveelheid watervegetatie. De graslanden worden deels geflankeerd door houtwallen en bosschages.

De bebouwing bestaat uit een scholencomplex en een bibliotheek, alsmede een gymzaal en een gebouw van onder meer een tafeltennisvereniging. Het gebouw is hooguit twee verdiepingen hoog en is grotendeels opgetrokken uit baksteen en betonconstructies. De bovenranden van de gevels zijn afgewerkt met beton-

constructies of metalen aftimmering, soms afgewerkt met loodslabben. Slechts sporadisch zijn open stootvoegen aanwezig, die zich steeds op hooguit 2,5-3 meter hoogte bevinden. Het gebouw is over het algemeen zeer strak afgedicht en bevat op slechts enkele plaatsen kleine openingen zoals kieren achter betimmeringen en ruimten achter bijvoorbeeld raamkozijnen.

In Figuur 2.1 en Afbeelding 2.1 t/m 2.6 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

In het plangebied zal in de open delen in de eerste plaats nieuwbouw worden gerealiseerd, waarin verschillende scholen en diverse maatschappelijke voorzieningen worden gevestigd. Vervolgens zal een groot deel van de huidige bebouwing in het plangebied worden gesloopt, met uitzondering van de bibliotheek die in het gebouw is gevestigd.

Afbeelding 2.1

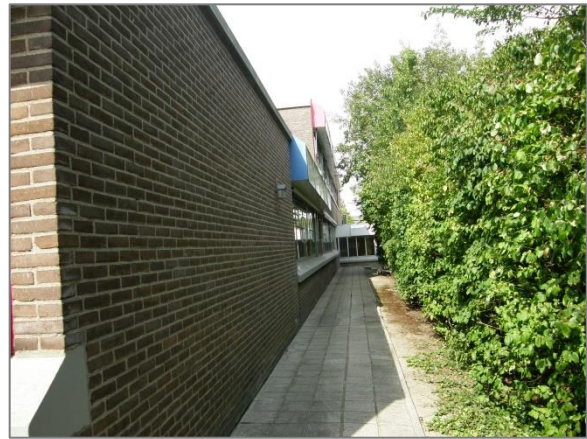

Afbeelding 2.2

Afbeelding 2.3

Afbeelding 2.4

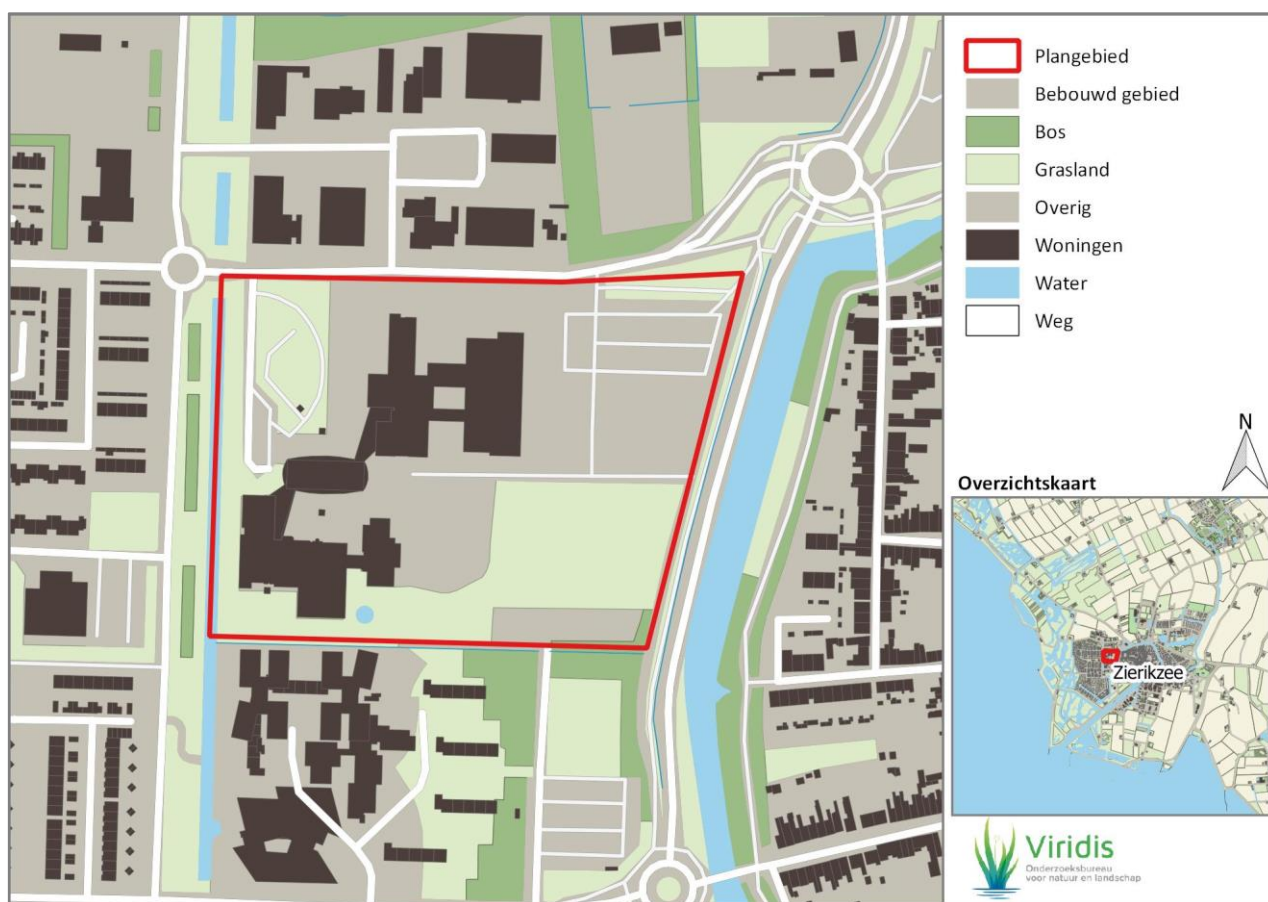

Afbeelding 2.5

Afbeelding 2.6

Figuur 2.1 | Ligging van het plangebied in Zierikzee

3 Wettelijk kader

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden opgenomen als afzonderlijke hoofdstukken, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen. De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën onder het hoofdstuk 3: 'soortbescherming':

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (art 3.1);
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (art. 3.5);
- Nationaal beschermde 'andere soorten' (art. 3.10).

3.3 Natura 2000-gebieden

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepende

lende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden.

Het ondernemen van projecten, plannen of activiteiten in en in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden. In een habitattoets worden de projecten, plannen of activiteiten getoetst op hun invloed op de instandhoudingsdoelstellingen en/of (onder bepaalde voorwaarden) toestemming voor de uitvoering kan worden verleend. Deze toetsing kan bestaan uit drie onderdelen;

- Voortoets;
- Verslechteringsstoets of Passende Beoordeling;
- ADC-toets.

Voortoets

Middels een *Voortoets* wordt onderzocht of de ingrepen (significant) negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen binnen de Natura 2000-gebieden. Indien er een negatief effect verwacht wordt is het noodzakelijk om aanvullend onderzoek uit te voeren in de vorm van een verslechteringsstoets of een passende beoordeling (art. 2.8, lid. 2). Indien er zeker geen negatief effect is te verwachten dan is er geen vergunning nodig, bij het indienen van een aanvraag wordt er een besluit tot afwijzing genomen door het bevoegd gezag.

Verslechteringsstoets

Indien uit de Voortoets blijkt dat er een kans is op een negatief effect, maar dat deze zeker niet significant is, dient er een *Verslechteringsstoets* uitgevoerd te worden. In deze toetsing wordt er gekeken of de

activiteit werkelijk een verslechtering van de natuurlijke habitats of habitats van soorten tot gevolg heeft. Het bevoegd gezag geeft aan welke gegevens verwacht worden en welke mate van gedetailleerdheid noodzakelijk is. Als uit de Verslechteringstoets blijkt dat er geen negatieve effecten optreden of dat de negatieve effecten aanvaardbaar zijn wordt de vergunning afgegeven, eventueel met voorwaarden of beperkingen.

Passende beoordeling

Indien uit de Voortoets blijkt dat er een kans is op een significant negatief effect, dient er een *Passende beoordeling* uitgevoerd te worden. De *Passende beoordeling* is vergelijkbaar met de Verslechteringstoets, maar is gedetailleerder en uitgebreider. Tijdens het vaststellen van de mogelijk negatieve effecten mogen mitigerende maatregelen wél meegewogen worden in de beoordeling, compenserende maatregelen niet. Indien uit deze toetsing blijkt de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aangetast worden kan een vergunning worden verleend en kan het plan vastgesteld worden. Blijkt er echter dat er werkelijk sprake is van mogelijk significante effecten dan wordt een vergunning alleen afgegeven indien er geen Alternatieven zijn, er Dwingende redenen van groot openbaar belang zijn en er Compensatie plaatsvindt: de *ADC-toets*.

ADC-toets

Indien negatieve effecten niet uit te sluiten zijn, kan het plan alleen vastgesteld en vergund worden indien wordt voldaan aan elk van de volgende voorwaarden (art. 2.8-4)

- a. Er zijn geen Alternatieve oplossingen
- b. Het project wordt uitgevoerd onder Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard
- c. Er worden Compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft

3.4 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) nationaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en

wettelijke belangen voor het aanvragen van een ontheffing.

Vogelrichtlijn (art 3.1)

Voor *van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn* gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen van vogels;
- 2) opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
- 3) eieren rapen en onder zich hebben;
- 4) opzettelijk verstoren van vogels;
- 5) het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (art. 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen;
- 2) opzettelijk verstoren;
- 3) opzettelijk vernielen of rapen eieren;
- 4) opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
- 5) opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 1.3) en één of meer van

de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (art 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk te doden of te vangen;
- 2) opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden,

wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (art. 1.7) en de actieve soortbescherming (art 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of herstellen.

3.5 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mèt en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (art. 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.6 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern (art 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Tijdens het broedseizoen zijn ook de nesten van vogels beschermd, waarbij er geen standaard periode is vastgesteld voor het broedseizoen. De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaar rond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepas-

sing zijn (zie ook Kader 3.1). De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.7 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. De Zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (art 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten.

In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldinventarisatie onderzocht. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 augustus 2017. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is gekeken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

Tijdens het veldonderzoek is het voorkomen van de soortgroepen vogels (met name soorten met een jaarrond beschermde nestplaats) en vleermuizen onderzocht. Op basis van de inrichting van het plangebied is het voorkomen van andere soortgroepen met een grote mate van zekerheid uit te sluiten.

4.3 Voortoets Natura 2000-gebied Oosterschelde

In de nabijheid van het plangebied ligt het onder de Wet Natuurbescherming beschermd Natura 2000-gebied "Oosterschelde". De afstand tot dit Natura 2000-gebied bedraagt in ieder geval 675 meter.

Het is mogelijk dat er middels externe werking negatieve effecten op de Natura 2000-doelstellingen optreden. Een Voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming wijst uit of de ingrepen negatieve effecten kunnen hebben op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. De gegevens van het literatuuronderzoek en de veldinventarisatie vormen de basis voor de toetsing.

Tijdens het veldonderzoek zijn aanwezige habitattypen en -soorten in en rondom het plangebied in beeld gebracht.

4.4 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van

de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

Tevens is geanalyseerd of de ontwikkelingen in het plangebied effect kunnen hebben op de aangewezen soorten en habitattypen voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

5 Quickscan soortbescherming

5.1 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1.1 Vaatplanten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Dergelijke soorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde vaatplanten in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren.

5.1.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Dergelijke soorten (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten) worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en de terreingesteldheid niet verwacht.

Effectbeoordeling

Op basis van het literatuur- en veldonderzoek is niet te verwachten dat beschermde grondgebonden zoogdieren (met uitzondering van enkele vrijgestelde soorten als bosmuis en gewone bosspitsmuis) in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen. Het is daarom uitgesloten

dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten veroorzaken op beschermde grondgebonden zoogdieren.

5.1.3 Vleermuizen

Op basis van het literatuuronderzoek is het bekend dat in de directe omgeving van het plangebied vleermuizen verwacht kunnen worden. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied.

Vaste verblijfplaatsen

Op drie plaatsen in het plangebied zijn sporen van vleermuizen aangetroffen (Figuur 5.1). In twee gevallen gaat het om uitwerpselen die werden gevonden onder een afstaande loodslab. Vermoedelijk betreft het hier plaatsen waar vleermuizen met enige regelmaat verblijven.

Afbeelding 5.1 | Hoek met afstaand loodslabje waaronder uitwerpselen van vleermuizen werden gevonden (inzet: afstaand loodslabje bovenin de hoek).

Het is waarschijnlijk dat het zomer- of paarverblijven van solitaire dieren betreft. Een derde vindplaats betreft een raamkozijn onder een zonnesherm waar een enkel uitwerpsel werd aangetroffen. Ruimte voor een verblijfplaats is hier niet aanwezig en het ver-

moeden is dan ook dat het een tijdelijke hangplek betreft waar een vleermuis een prooi heeft verorberd. De aanwezigheid van andere dan de aangetroffen verblijfplaatsen wordt minder waarschijnlijk geacht, vanwege het ontbreken van geschikte ruimten en toegangsmogelijkheden voor vleermuizen.

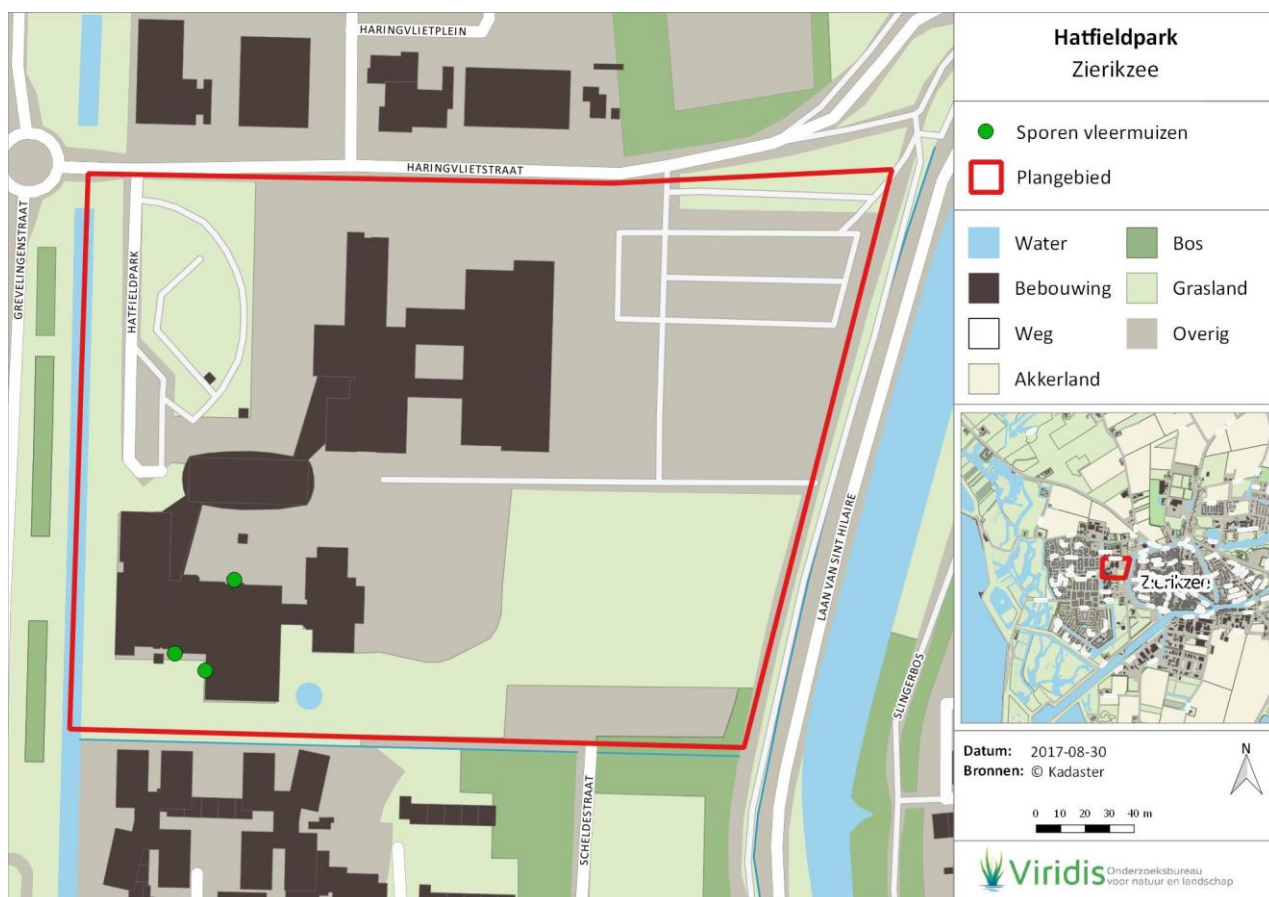
Afbeelding 5.2 | Uitwerpsel van een vleermuis gevonden in het plangebied.

Vliegroutes

De bosschages en laanstructuren rond het plangebied kunnen dienst doen als vliegroute voor vleermuizen. Vleermuizen gebruiken dergelijke lijnvormige elementen in het landschap om zich te oriënteren. De potentiële vliegroutes worden echter niet aangetast en bovendien zijn in de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatieven voorhanden.

Foerageergebied

De graslanden in het plangebied kunnen in zeer beperkte mate fungeren als foerageergebied voor vleermuizen. Echter is door de zeer monotone begroeiing en beperkte kruidenrijkdom het voedselaanbod vermoedelijk zeer beperkt. Met een grote mate van zekerheid kan daarom worden aangenomen dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor vleermuizen.

Figuur 5.1 | Vindplaatsen van sporen van vleermuizen in het plangebied.

Effectbeoordeling

De sloop van de huidige bebouwing leidt naar alle waarschijnlijkheid tot vernietiging van enkele verblijfplaatsen van vleermuizen. Op basis van de resultaten van de Quicksan is echter nog niet exact te zeggen hoeveel verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig en welke soorten hiervan gebruik maken. Nader onderzoek zal hierin meer duidelijkheid moeten verschaffen alvorens conclusies kunnen worden getrokken over de daadwerkelijk optredende effecten van de ingreep.

Negatieve effecten op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen zijn wel op voorhand uit te sluiten.

5.1.4 Vogels

In de spaarzaam aanwezige bosschages kunnen enkele algemene vogelsoorten zoals de merel, roodborst en heggenmus tot broeden komen. Nesten van soorten waarvan het nest jaarrond is beschermd zijn echter niet te verwachten. De bebouwing biedt geen geschikte nestplaatsen aan de gierzwaluw en huis-mus en de aanwezige bosschages zijn onvoldoende geschikt voor soorten zoals de buizerd en sperwer.

Effectbeoordeling

Negatieve effecten op algemene broedvogelsoorten kunnen optreden indien aanwezige bosschages worden verwijderd tijdens het broedseizoen. Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten met zekerheid uit te sluiten.

5.2 Amfibieën

In het plangebied zijn een vijver en een watergang aanwezig. De vijver is grotendeels beschaduwde en er is een zeer sterke algengroei aanwezig is. Bovendien is zeer veel afval in de vijver gedumpt. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat amfibieën van deze vijver gebruik maken, er werden geen amfibieën aangetroffen. Evenwel is het niet met volledige zekerheid uit te sluiten dat nu en dan een bruine kikker of gewone pad in de vijver voorkomt. Hierbij gaat het echter om vrijgestelde soorten. Beschermd, niet vrijgestelde soorten zijn niet te verwachten. Het laatste geldt ook voor de watergang aan de westzijde van het plangebied. Deze ligt zonbeschenen en bevat zeer weinig

algengroei en een iets rijkere watervegetatie. Op basis van habitatkenmerken en verspreiding van beschermde soorten amfibieën is hier echter het voorkomen van niet vrijgestelde soorten niet te verwachten.

Effectbeoordeling

Het voorkomen van beschermde, niet vrijgestelde soorten amfibieën is uit te sluiten. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan dergelijke soorten. Het optreden van negatieve effecten op beschermde soorten amfibieën is dan ook niet aan de orde.

5.2.1 Vissen

Met name de watergang die langs de westzijde van het plangebied is gelegen, biedt geschikt leefgebied aan verschillende vissoorten. Soorten die onder de Wet natuurbescherming worden beschermd, zijn op basis van habitatkenmerken en het verspreidingsbeeld van de betreffende soorten niet te verwachten. In de vijver worden geen vissen verwacht.

Effectbeoordeling

Omdat onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten niet zijn te verwachten, zijn negatieve effecten op deze soorten uit te sluiten. In geval van demping van de watergang, kunnen algemene vissoorten echter wel negatieve effecten ondervinden.

5.2.2 Overige soortgroepen

Het plangebied bevat geen geschikt habitat voor de soortgroepen reptielen en ongewervelden. Ook uit de literatuur zijn in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen van beschermde soorten bekend. Beschermd soorten uit deze soortgroepen zijn in het plangebied dan ook geenszins te verwachten.

Effectbeoordeling

Het voorkomen van beschermde soorten vissen, reptielen en ongewervelden is uit te sluiten. Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan dergelijke soorten. Het optreden van negatieve effecten op soorten uit deze soortgroepen is dan ook niet aan de orde.

5.3 Conclusies Quicksan soortbescherming

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming) al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

Ja, in het plangebied zijn verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig en algemene broedvogels kunnen in het plangebied tot broeden komen.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?

Ja, door de sloop van de gebouwen verliezen vleermuizen enkele verblijfplaatsen. Indien de kap van de bosschages in het plangebied gedurende het broedseizoen worden uitgevoerd, gaan naar alle waarschijnlijkheid enkele nesten van algemene soorten broedvogels verloren.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

Ja, voor broedvogels is het mogelijk negatieve effecten van de ingreep te mitigeren (zie paragraaf 5.4). Voor vleermuizen geldt dat nader onderzoek zal moeten uitwijzen om een voldoende onderbouwd antwoord op deze vraag te kunnen geven.

- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Ja, nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk. Tijdens dit onderzoek zal worden bepaald waar verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, welke soorten van deze verblijfplaatsen gebruik maken en hoeveel individuen aanwezig zijn. Deze gegevens zijn noodzakelijk om passende mitigerende maatregelen op te stellen en hiermee voldoende onderbouwd een ontheffing van de Wet natuurbescherming te kunnen aanvragen.

5.4 Mitigerende maatregelen

Voor de algemene broedvogels geldt dat indien de volgende mitigerende maatregelen in acht worden genomen, er geen sprake is van een overtreding van

de Wet natuurbescherming. Het betreft de volgende mitigerende maatregelen:

- Kap van bosschages en hagen dient buiten het broedseizoen van algemene vogelsoorten, dus buiten de periode van half maart tot half augustus, te worden uitgevoerd.
- Indien de kap wel binnen de broedperiode wordt uitgevoerd, dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake kundige een broedvogelcontrole te worden uitgevoerd. Indien broedgevallen aanwezig zijn, dienen de kapwerkzaamheden te worden uitgesteld tot de aanwezige nesten zijn verlaten. Zijn geen broedgevallen aanwezig, dan kan met de kapwerkzaamheden worden aangevangen.
- In geval van demping van de watergang die de westgrens van het plangebied vormt, dient deze te worden afgevist, om sterfte van vissen te voorkomen. Deze afvissering vindt bij voorkeur enkele dagen voorafgaand aan de demping plaats, waarbij eventuele verbindingen naar aangrenzende watergangen vooraf worden afgesloten om herkolonisatie van de te dempen watergang te voorkomen. Het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is hiervoor niet noodzakelijk.

Om te kunnen bepalen welke mitigerende maatregelen voor vleermuizen dienen te worden toegepast, is nader onderzoek noodzakelijk om de exacte plaats van de verblijfplaatsen en het aantal aanwezige dieren in kaart te brengen.

Vanuit de Wet Natuurbescherming geldt een algemene zorgverplichting (Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming). Om invulling te geven aan deze zorgverplichting zijn de volgende mitigerende maatregelen noodzakelijk:

- De aannemer dient de werkzaamheden in het plangebied met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uit te voeren. De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving. Daarnaast dient zo-

veel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden.

5.5 Conclusie Quickscan soortbescherming

Met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, zijn negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op beschermde vogelsoorten uitgesloten.

Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is noodzakelijk. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de voorwaarden uit het vleermuisprotocol. Dit protocol is ontwikkeld door, de Zoogdiervereniging en het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN).

Het aanvragen van een ontheffing van de Wet Natuurbescherming is vooralsnog niet noodzakelijk. Op basis van het nog uit te voeren nader onderzoek naar vleermuizen kan echter een ontheffingsaanvraag alsnog noodzakelijk blijken te zijn.

6 Voortoets gebiedsbescherming

De Voortoets kan bestaan uit verschillende stappen, waarbij de volgende vraag centraal staat: *is er een kans op een significant negatief effect?* Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- Er is zeker geen negatief effect. Negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten. Er is geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Dit betekent tevens dat verdere toetsing en aanvullende beoordeling niet nodig is;
- Negatieve gevolgen kunnen weliswaar niet worden uitgesloten, maar leiden zeker niet tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. De provincie kan een 'verslechtings- en verstoringstoets' voorschrijven, voordat zij goedkeuring aan het bestemmingsplan verleent;
- Er kunnen negatieve gevolgen verwacht worden die kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval dient een 'Passende beoordeling' te worden uitgevoerd. Hierbij wordt in detail de kans op een significant effect beoordeeld.

6.1 Instandhoudingsdoelstellingen

Voor de Natura 2000-gebieden zijn een aantal algemene instandhoudingsdoelen geformuleerd:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.

- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebied specifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Voor alle Natura 2000-gebieden in Nederland zijn naast de algemene instandhoudingsdoelstellingen tevens specifieke instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Het gaat hierbij om gerichte doelstellingen voor habitattypen of habitatsoorten van de Habitatrichtlijn en/of soorten van de Vogelrichtlijn waarvoor het gebied van bijzondere waarde is.

Specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn soort- of habitat gebonden. Per soort en habitatype is een oordeel gegeven over de landelijke staat van instandhouding. Tevens is het belang van het gebied en de daarbij behorende specifieke instandhoudingsdoelstellingen aangegeven. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingsdoelen op gebiedsniveau. Zo is uiteindelijk per Natura 2000-gebied de instandhoudingsdoelstelling wat betreft de oppervlakte en kwaliteit van het gebied weergegeven. De gebiedsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud, verbetering van de kwaliteit en uitbreiding verspreiding.

6.2 Ligging t.o.v. Natura 2000-gebieden

Bij de beoordeling van de mogelijke effecten van (ruimtelijke) ontwikkelingen en plannen speelt de ligging van het project ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden een grote rol. Het plangebied ligt op tenminste 675 meter afstand van

het Natura 2000-gebied Oosterschelde. De ontwikkelingen in het plangebied vinden geheel buiten de begrenzing van dit Natura 2000-gebied plaats. Er zijn echter mogelijk negatieve effecten middels externe werking te verwachten op de aangewezen habitattypen en habitatsoorten en de instandhoudingsdoelstellingen. Een Voortoets Wet Natuurbescherming voor de ingrepen in het plangebied is noodzakelijk.

pen en habitatsoorten en de instandhoudingsdoelstellingen. Een Voortoets Wet Natuurbescherming voor de ingrepen in het plangebied is noodzakelijk.

Figuur 6.1 | Begrenzing van het Natura 2000-gebied Oosterschelde (oranje) ten opzichte van het plangebied (geel omlijnd).

6.3 Beschrijving Natura 2000-gebied

De Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats die resulteren in een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen. In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor. Binnendijs

worden langs de oever een groot aantal karrevelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijs gelegen gebieden vormen tezamen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan dier- en plantensoorten. Genoemde variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling.

Het gebied is in 2005 met 190 ha uitgebreid in het kader van een LIFE-project als onderdeel van het natuurontwikkelingsproject Plan Tureluur.

6.4 Aangewezen habitattypen en -soorten

De aangewezen habitattypen en -soorten voor Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn weergegeven in de onderstaande tabel 5.1. Bij de aangewezen habitattypen en -soorten zijn de instandhoudingsdoelstellingen weergegeven. In de eerste kolom achter de habitat-

typen en -soorten is de landelijke staat van instandhouding weergegeven, vervolgens de doelstelling voor de oppervlakte en/of kwaliteit en de doelstelling voor het leefgebied en/of omvang van de populatie.

Tabel 6.1 | Habitattypen en -soorten van Natura 2000-gebied Oosterschelde.

Habitattypen		Landelijke SVI	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.
H1160	Grote baaien	--	=	>
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	>	=
H1320	Slijkgrasvelden	--	=	=
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	>	=
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	-	>	>

Habitatsoorten				
H1340	Noordse woelmuis	--	>	=
H1365	Gewone zeehond	+	=	>

Broedvogels				
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=
A132	Kluut	-	=	=
A137	Bontbekplevier	-	=	=
A138	Strandplevier	--	>	>
A191	Grote stern	--	=	=
A193	Visdief	-	=	=
A194	Noordse Stern	+	=	=
A195	Dwergstern	--	=	=

Landelijke staat van instandhouding: + gunstig; - matig gunstig; -- zeer ongunstig.

Doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit: = behoud; > uitbreiding, = (<) achteruitgang ten gunste van ander habitatype toegestaan.

Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie: = behoud; > uitbreiding/verbetering.

Aangewezen niet broedvogels zijn in deze tabel buiten beschouwing gelaten.

6.5 Effectbeoordeling

Voor de ingrepen in het plangebied is bekeken of er (significant) negatieve effecten zijn voor de aangewezen habitattypen en -soorten van Natura 2000-gebied Oosterschelde.

6.5.1 Habitattypen

Er zijn zes habitattypen aangewezen voor dit Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt geheel buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Dit hoeft echter niet te betekenen dat de ingrepen geen effecten kunnen hebben op dergelijke habitattypen, indien deze binnen de begrenzing van het plangebied aanwezig zijn. Dit is niet het geval.

Binnen het plangebied is geen sprake van zichtbare invloeden van de Oosterschelde. Mariene habitats zoals deze voor de Oosterschelde zijn aangewezen ontbreken volledig in het plangebied en ook overgangs- en trilvenen zijn in het plangebied niet aanwezig. Directe negatieve effecten van de werkzaamheden in het plangebied door ruimtebeslag op aangewezen habitattypen is dan ook niet aan de orde.

Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Oosterschelde ligt een deel van het stedelijk gebied van Zierikzee. Deze bebouwing vormt een schild dat eventuele uitstralende effecten van de werkzaamheden op de Oosterschelde tegen houdt. Uitstralende effecten van de werkzaamheden op het Natura 2000-

gebied Oosterschelde zijn derhalve evenmin te verwachten.

6.5.2 Habitatsoorten

Voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn twee habitatsoorten aangewezen, te weten de noordse woelmuis en gewone zeehond.

De noordse woelmuis wordt voornamelijk aangetroffen in ruigere, kruidenrijke vegetaties op natte plaatsen. Geschikt leefgebied voor de noordse woelmuis ontbreekt volledig in het plangebied en is ook op korte afstand van het plangebied niet beschikbaar. De noordse woelmuis komt in het Natura 2000-gebied Oosterschelde op meerdere plaatsen voor, maar zal door de werkzaamheden in het plangebied geenszins worden verstoord. De afstand tussen het plangebied en de barrière die wordt gevormd door de aanwezige bebouwing zorgen ervoor dat negatieve effecten door uitstralende werking niet aan de orde zijn.

De gewone zeehond is een typische kustbewoner die afhankelijk is van zout water. Ze komen over het algemeen voor op zandbanken, waaronder rond riviermondingen. Ook komen ze voor langs rotskusten. Dergelijk habitat is in het plangebied niet aanwezig. De afstand tussen het plangebied en de barrière die wordt gevormd door de aanwezige bebouwing zorgen ervoor dat negatieve effecten door uitstralende werking niet aan de orde zijn.

De acht voor de Oosterschelde aangewezen soorten broedvogels verkiezen als broedhabitat (afhankelijk van de soort) ruig rietland, vochtige graslanden, kiezelstranden of schelpenbanken. Geen van deze habitats is in het plangebied aanwezig. Bovendien is in het plangebied sprake van een grote mate van verstoring, waardoor de aangewezen broedvogels zich niet snel op het terrein zullen vestigen. Directe effecten op aangewezen broedvogels zijn daarom niet aan de orde. De afstand tussen het plangebied en de barrière die wordt gevormd door de aanwezige bebouwing zorgen ervoor dat negatieve effecten door uitstralende werking niet aan de orde zijn.

6.6 Conclusie Voortoets gebiedsbescherming

Er komen geen aangewezen habitattypen binnen de begrenzing van het plangebied voor.

- Directe negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen habitattypen kunnen worden uitgesloten.
- Indirecte negatieve effecten op de aangewezen habitats door uitstralende werking gedurende de werkzaamheden, zijn uit te sluiten door de afstand van het plangebied tot de Oosterschelde en de barrière die wordt gevormd door het tussen gelegen stedelijk gebied.

Geschikt leefgebied voor habitatsoorten en aangewezen broedvogels ontbreekt, en de aangewezen soorten komen dan ook niet binnen het plangebied voor. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

- Negatieve effecten op de aangewezen habitatsoorten noordse woelmuis en gewone zeehond zijn uitgesloten.
- Indirecte negatieve effecten op de aangewezen habitatsoorten en broedvogels door uitstralende werking gedurende de werkzaamheden, zijn uit te sluiten door de afstand van het plangebied tot de Oosterschelde en de barrière die wordt gevormd door het tussen gelegen stedelijk gebied.

Het bovenstaande leidt ertoe dat met zekerheid kan worden geconcludeerd dat geen effecten op het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn te verwachten. De uitvoering van een 'verslechterings- en verstoringstoets' of een 'passende beoordeling' is derhalve niet noodzakelijk.

N.B. Het is i.v.m. het ontbreken van het nieuwe ontwerp van het plangebied niet mogelijk geweest om een PAS-berekening op te stellen. Er wordt aangeraden om dit zodra het ontwerp beschikbaar is alsnog uit te voeren.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuisen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthopte-

ra). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Natura 2000-gebied Oosterschelde

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k118&topic=doelstelling>

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Zeeland

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex areneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Reptielen/amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Reptielen/amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Reptielen/amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Reptielen/amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Reptielen/amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

* voor deze soort geldt een algemene vrijstelling in/op gebouwen bijbehorende erven (Wnb 3.10, lid 3)

